KENDELSE AFSAGT AF DOMSTOLENS ANDEN AFDELING
16. juni 1988 *

I sag 371/87,

Nicolas Progoulis, tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, rue Luther 5, 1040 Bruxelles, ved advokaterne Pierre H. Delvaux og Dominique Lagasse, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved Kommissionens juridiske konsulent Joseph Griesmar som befuldmæget, bistået af advokat C. Verbraeken, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georges Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

hvorunder der i det væsentlige er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 12. marts 1987 om delvis afslag på sagsøgerens ansøgning af 18. august 1986 samt annullation af svaret på hans klage af 19. maj 1987,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden O. Due, dommerne K. Bahlmann og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: J.-G. Giraud

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

* Processprog: Fransk.

Kendelse

1 Ved stævning, indleveret på Domstolens Justitskontor den 15. december 1987, har Nicolas Progoulis, tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »sagsøgeren«) i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 91 anlagt sag, hvorunder der i det væsentlige er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 12. marts 1987 om delvis afslag på sagsøgerens ansøgning af 18. august 1986 samt annullation af svaret på hans klage af 19. maj 1987.

2 Sagsøgeren, som er græsk statsborger, er tjenestemand ved Kommissionen i lønklasse B 3. Indtil 1. december 1985 var han rapportør for EUGFL. Som led i dette arbejde skulle sagsøgeren foretage kontrol på stedet med udførelsen af en række investeringsprojekter. Denne kontrol foretages altid af to tjenestemænd under tilsyn af chefen for EUGFL's Udviklingssektion.

Under kontrollen på stedet af tre projekter i Frankrig (F/74/80 samt F/43/82 og F/32/82) opstod der uenighed mellem sagsøgeren og den anden tjenestemand, som er fuldmægtig i samme afdeling og var leder af sagsøgerens tjenesterejse, og denne uenighed vedrørte især de rapporter, der skulle udarbejdes.

3 Med hensyn til projekt F/74/80 foretog sagsøgeren kontrollen på stedet den 10. juli 1984. Rapporten vedrørende denne tjenesterejse blev først udarbejdet af lederen af tjenesterejsen den 10. december 1985, da denne ikke var i stand til at forelægge den tidligere som følge af — ifølge hans eget udtryk — »uoverensstemmelsen med« sagsøgeren; rapporten blev kun underskrevet af lederen af tjensterejsen, fordi sagsøgeren havde forladt EUGFL den 1. december 1985 for at overgå til en anden af Kommissionens tjenestegrene.

4 Med hensyn til projekterne F/43/82 og F/32/82 foretog sagsøgeren kontrollen på stedet den 11. juli 1984. I sine udkast til rapport nægtede han at fremsætte en udtalelse om disse projekter med den begrundelse, at ansvaret herfor påhvilede hans overordnede. Da en samtale mellem sagsøgerens umiddelbart overordnede og sagsøgeren ikke førte til en ændring af sidstnævntes opfattelse, underskrev den førstnævnte, efter at sagsøgeren havde forladt afdelingen, rapporterne »på vegne af« sagsøgeren med en påtegning om, at denne havde forladt EUGFL.

5 Ved skrivelse af 21. april 1986 klagede sagsøgeren til sin tidligere kontorchef over den brug, der uden hans tilladelse, var blevet gjort af hans navn til at godkende nogle rapporter. Han anmodede om følgende:

»1) Nærværende skrivelse vedlægges alle de rapporter, der er oversendt til EUGFL, vedrørende det projekt, som min tjenesterejse vedrørte, herunder de rapporter, der er tilstillet andre direktorater og andre institutioner (Revisionsretten og Finanskontrollen), og at man giver mig bevis for dette.

Jeg mener, at jeg ikke kan drages til ansvar på grundlag af rapporter, som jeg aldrig har godkendt.

2) Det indskærpes de pågældende personer, at man hverken bruger nogens navn eller underskrift uden dennes tilladelse, hvilket klart fortjener strafforfølgning.

3) Jeg underrettes skriftligt om eventuelle rettelser, som måtte ønskes indført i den vedlagte håndskrevne rapport.«

Han fremhævede i denne skrivelse, at den havde til formål at advare mod utilladelige fremgangsmåder, og konkluderede, at det var uacceptabelt, at han blev nævnt som havende været inddraget i beslutningsprocessen uden at være underrettet herom.

6 Som følge af denne skrivelse ændrede den kompetente kontorchef i EUGFL konklusionerne i rapport F/74/80, erklærede sig rede til at trække beretningerne om projekterne F/32/82 og F/43/82 tilbage og opfordrede sagsøgeren til at underskrive de nye beretninger, som annullerer og erstatter de tidligere beretninger. Sagsøgeren var imidlertid ikke tilfreds med disse indrømmelser og indgav den 18. august 1986 en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, hvori han anførte følgende:

»1) Der bør træffes følgende nødvendige foranstaltninger:

— undersøgelser for at fastslå rækkevidden af de faktiske omstændigheder;

— disciplinære foranstaltninger over for de ansvarlige for disse faktiske omstændigheder;

— anlæggelse af straffesag mod disse ansvarlige for de kompetente domstole;

der gives mig bevis for, at disse foranstaltninger er truffet.

2) Denne ansøgning og dens bilag vedlægges alle de rapporter, for hvilke jeg blev sendt på tjenesterejse, herunder de rapporter, der er tilstillet andre direktioner (Revisionsretten og Finanskontrollen), og at man giver mig bevis for, at dette er gjort.

Jeg mener, at det ansvar, som jeg kunne pådrage mig i henhold til vedtægtens artikel 21, stk. 3, ikke kan pådrages gennem rapporter, som jeg aldrig har godkendt.

3) Denne ansøgning vedlægges min personlige aktsamling, for at den i givet fald kan blive taget i betragtning.

4) For misbrug af mit navn og min underskrift til uredelige formål udbetales der mig 1 BFR i erstatning for ikke-økonomisk skade.«

7 Da Kommissionen ikke havde svaret inden for den i vedtægten fastsatte frist på fire måneder, indgav sagsøgeren den 23. februar 1987 klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, over det stiltiende afslag på hans ansøgning. Den 12. marts 1987 gav Kommissionen følgende svar på ansøgningen af 18. august 1986:

»Jeg har den fornøjelse at kunne forsikre Dem om, at Deres ansvar som præciseret i vedtægtens artikel 21 ikke kan pådrages på grundlag af indholdet af en beretning, som De ikke har underskrevet, således at det ikke er nødvendigt at foretage den offentliggørelse, De anmoder om.

Hvad i øvrigt angår deres betragtninger vedrørende de konklusioner, der må drages af kontrollen med projektet (F/74/80), må det konstateres, at det væsentlige i Deres uenighed er blevet frembragt klart og loyalt i den reviderede beretning, som er blevet tilsendt Dem til underskrift at hr. Daleiden den 17. juni 1986.

Med hensyn til ønsket om, at Deres ansøgning indsættes i Deres personlige aktsamling, kan jeg oplyse Dem om, at der er blevet givet indstrukser herom. Dette svar kan i øvrigt ligeledes indsættes i Deres personlige aktsamling, hvis De ønsker det.«

Sagsøgeren anså ikke dette svar for tilfredsstillende og indgav den 19. maj 1987 en ny klage over denne afgørelse fra Kommissionen. den 5. juni 1987 meddelte Kommissionen sagsøgeren den afgørelse, som den havde truffet den 21. maj 1987 som svar på hans klage af 23. februar 1987. Denne afgørelse bekræfter blot skrivelsen af 12. marts 1987. Ved skrivelse af 16. september 1987 opfordrede generaldirektøren for Personale og Administration sagsøgeren til efter hans anden klage at henholde sig til de svar, som Kommissionen allerede den 12. marts og den 5. juni 1987 havde givet på de samme klagepunkter.

8 Denne sag er anlagt den 15. december 1987. Sagsøgeren har herunder nedlagt følgende påstande:

»1) Kommissionen afgørelse af 12. marts 1987 om delvis afslag på sagsøgerens ansøgning af 18. august 1986 annulleres;

2) Kommissionens afgørelse af 16. september 1987, som er meddelt sagsøgeren den 18. september 1987, og hvorved hans klage af 19. maj 1987 afvises, annulleres.

3) Kommissionen dømmes til at betale sagsøgeren et foreløbigt beløb på 1 BFR i erstatning for ikke-økonomisk skade;

4) Kommissionen dømmes ligeledes til at vedlægge en kopi af denne stævning ved alle rapporter om de tjenesterejser, som sagsøgeren har deltaget i, og som befinder sig hos Revisionsretten;

5) Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger ...«.

9 Ved begæring, indleveret til Domstolens Justitskontor den 12. februar 1988, har Kommissionen i henhold til Domstolens procesreglements artikel 91, stk. 1, fremsat formalitetsindsigelse, bl. a. med den begrundelse, at søgsmålsfristen ikke er overholdt, og at der under alle omstændigheder ikke foreligger nogen akt, der indeholder et klagepunkt mod sagsøgeren.

10 Det bemærkes, at Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 92, stk. 2, til enhver tid af egen drift kan efterprøve, om sagen skal afvises på grund af ufravigelige procesforudsætninger, og træffe afgørelse i henhold til artikel 91, stk. 3 og 4 uden at indlede den mundtlige forhandling.

11 Ifølge vedtægtens artikel 91, stk. 3, skal en tjenestemandssag anlægges inden for en frist på tre måneder, der løber henholdsvis fra den dag, da den afgørelse, der er truffet som svar på klagen, meddeles, eller såfremt der ikke er truffet en sådan afgørelse, fra den dag, da fristen for at afgive svar udløber.

12 Sagsøgeren har anført, at tre-måneders-fristen i dette tilfælde først er begyndt at løbe fra meddelelsen af Kommissionens svar på hans anden klage, dvs. fra den 18. september 1987. Han har bl. a. henvist til Domstolens domme af 15. juni 1976 (Jänsch, 5/76, Sml. s. 1027) og af 28. maj 1980 (Kuhner, 33 og 75/79, Sml. s. 1677) og gjort gældende, at det er det udtrykkelige svar af 12. marts 1987, som udgør søgsmålsfristens begyndelsestidspunkt.

13 Efter Kommissionens opfattelse kan denne argumentation ikke lægges til grund. Den har anført, at svaret af 5. juni 1987 udtrykkeligt henviser til ansættelsesmyndighedens svar af 12. marts 1987 og klart informerer sagsøgeren om, hvad der var Kommissionens endelige stillingtagen til spørgsmålet.

14 Det bemærkes indledningsvis, at en sag til prøvelse af den afgørelse, der er truffet som svar på klagen af 23. februar 1987, meddelt den 5. juni 1987, er anlagt for sent, da tre-måneders-fristen i henhold til vedtægtens artikel 91, stk. 3, ikke er overholdt.

15 Endvidere står det fast, at skrivelsen fra Kommissionens Generaldirektorat for Personale og Administration af 16. september 1987 ikke kan sidestilles med en afgørelse truffet som svar på klagen af 19. maj 1987.

16 Under disse omstændigheder opstår spørgsmålet, om klagen af 19. maj 1987 kan være udgangspunkt for beregningen af søgsmålsfristen.

17 Herved bemærkes først, at det følger af fast retspraksis, at ethvert afslag, hvadenten det er stiltiende eller udtrykkeligt, såfremt det er et rent afslag, blot bekræfter den akt eller den undladelse, som sagsøgeren klager over, og isoleret set ikke er en anfægtelig akt (jfr. nævnte dom af 28. maj 1980).

18 Det må konstateres, at klagen af 19. maj 1987 var rettet mod Kommissionens afgørelse af 12. marts 1987, som blev truffet som svar på sagsøgerens ansøgning af 18. august 1986, der allerede havde været genstand for et stiltiende afslag.

19 Dernæst bemærkes, at Kommissionens svar af 12. marts 1987 ikke er en akt, der indeholder et klagepunkt, som er uafhængigt af det påståede klagepunkt i det stiltiende afslag på ansøgningen af 18. august 1986. Ved sin afgørelse af 12. marts 1987 har Kommissionen nemlig i det væsentlige efterkommet sagsøgerens oprindelige ansøgning.

20 Det bør desuden tilføjes, at sagsøgeren efter at have modtaget Kommissionens skrivelse af 5. juni 1987 ikke kunne befinde sig i uvished om, hvad der var begyndelsestidspunktet for søgsmålsfristen på tre måneder.

21 Det følger af disse betragtninger, at stævningen er indleveret for sent, og at sagen må afvises.

Sagens omkostninger

22 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, som taber sagen, til at betale sagens omkostninger. Ifølge samme reglements artikel 70 bærer institutionerne dog selv deres egne omkostninger ved søgsmål anlagt af Fællesskabets ansatte.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Hver part betaler sine omkostninger.

Luxembourg, den 16. juni 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Formand for Anden Afdeling